

BREXIT: СТРАТЕГІЧНІ ПРОІРИТЕТИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Сніжана Леу,
Молодший науковий співробітник
лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання
Інституту ПТО НАПН України

Система професійної освіти Великої Британії на сьогодні перебуває у стані повного реформування та змін. Низка факторів на шляху до «утримання позицій» після виходу з Європейського Союзу, відомого як **BREXIT** (похідне від англійського **BR**itain-Британія та **EXIT**-видіх), та намір Уряду покращити економічний стан країни стали причиною направлення вектору системи підготовки кваліфікованих робітників на розвиток технічних знань, умінь та навичок. До рушійних чинників відносять: • недостатньо швидкий розвиток держави для забезпечення економічного росту та висококваліфікованого конкурентоспроможного трудового потенціалу країни, • прагнення Уряду переорієнтувати економіку на приватний сектор з наступним реформуванням системи інвестування у навички, • виявлені прогалини у рівнях навичок та їх наданні, • потреба в улаштуванні якості освіти відповідно до поточного економічного клімату, • підвищення статусу професійного навчання та кваліфікацій, • старіюче суспільство, • курс на *кваліфіковане працевлаштування (skilled employment)* та зменшення долі попиту та пропозиції на низько кваліфіковану працю, • потреба у залученні молоді до сектору професійної освіти, так як великий відсоток населення у віці від 14 до 19 років знаходиться поза секторами освіти, праці та навчання тощо.

Саме потреба у можливостях покращення сфери професійної освіти і навчання для залучення молодих людей з метою сприяння їх успішному просуванню на ринку праці та у секторі вищої освіти у 2011 році підштовхнула Уряд до проведення ретельного дослідження сектору професійної освіти і навчання – **Огляд професійної освіти: доповідь Вольфа (Review of vocational education: the Wolf report)** [5]. Доповідь надає *практичні рекомендації* для подальшого спрямування політики Уряду з урахуванням існуючих фінансових обмежень, а саме:

- надати можливість кожній людині у віці 14-16 років отримати якісну середню освіту та створити умови подальшого просування у секторі професійної освіти за різними програмами навчання;
- фінансувати сектор за схемою «гроші ходять за дитиною» для підвищення конкурентоспроможності навчальних закладів за рахунок покращення якості програм та послуг, які вони пропонують;
- відійти від деталізації змісту освіти та кваліфікацій і сконцентруватись на регулюванні та моніторингу процесів оцінювання;
- розвивати іновативність та гнучкість навчальних закладів задля повноцінного забезпечення потреб сьогодення в економіці та на ринку праці;
- посилювати зв'язки та співпрацю навчальних закладів з роботодавцями – сектору освіти з ринком праці;
- створити більш сприятливі умови для працевлаштування молоді через програми повноцінного учнівства, стажувань та практик на робочих місцях для полегшення їх адаптації до реальних умов праці.

Вже наступного року Уряд представив **Огляд Учнівства Річарда (Richard Review of Apprenticeships)** [4] в якому незалежний експерт Дуг Річард (Doug Richard), засновник та керівник Школи малого підприємства (School for startups), аналізує учнівство та дає рекомендації для його вдосконалення, а саме:

- переосмислити учнівство через більшу концентрацію на його результатах;
- використовувати офіційно визнані стандарти промисловості для розроблення програм учнівства;
- надати більшої уваги вивченню англійської мови та математики під час навчання за програмами учнівства;
- створити правильні державно-фінансовані стимули для навчання молоді за програмами учнівства;
- стимулювати розвиток інновацій та підтримувати різноманітність у навчанні.

У листопаді 2015 року від імені Державних Секретарів з питань освіти, бізнесу та інновацій та навичок (Secretaries of State for Education and for Business, Innovation and Skills) Міністр з питань навичок створив **Незалежну групу з технічної освіти (The Independent Panel on Technical Education)** для

вироблення порад щодо проведення необхідних заходів для підвищення якості технічної освіти в Англії та, зокрема, спрощення існуючої складної системи та вироблення спроможності системи забезпечувати навички, необхідні для ХХІ-го століття. Групу у складі «акул бізнесу та освіти» очолив бізнесмен та політик Девід Сейнсбері, барон Сайнсбері Турвілю. Зауважимо, що до складу Групи також увійшла і Елісон Вольф, баронеса Рой Грфіїтс, професор з питань управління державним сектором у коледжі Кінгз міста Лондон та автор «Огляду професійної освіти: доповідь Вольфа». За результатами плідної та кропіткої роботи Група виробила *34 рекомендації для Уряду країни*, які були представлені та детально обґрунтовані в *офіційному звіті* [3]. Після прийняття та аналізу усіх представлених порад Уряд поклав їх в основу розроблення подальших стратегічних документів *для реформування системи професійної освіти і навчання*, а саме:

- **План навичок після 16 років (Post-16 skills plan)** в липні 2016 року [1] – амбіційний план підтримки молоді та дорослих у забезпеченні повноцінного кваліфікованого працевлаштування відповідно до потреб зростаючої та швидкозмінюваної економіки країни;
- **Реформи технічної освіти для 16-річних і старших: рівень Т план дій (Post-16 technical education reforms T level action plan)** у жовтні 2017 року [2] – послідовність діяльності Уряду у процесі реформування технічної освіти, у повній відповідності з Планом навичок від липня 2016 року. План дій містить детальний опис усіх подальших кроків та заходів із залученням усіх зацікавлених сторін.

Аналіз сучасних стратегічних документів Великої Британії засвідчує про новий курс країни на повноцінне впровадження *навчання на засадах продуктивної діяльності* шляхом створення **системи технічної освіти (technical education)**, впровадження **технічних кваліфікацій** вже до 2020 року та **спрощення системи кваліфікацій** в цілому. Метою такого перетворення є забезпечення якісного **кваліфікованого працевлаштування (skilled employment)** для населення та розвитку країни у всіх сферах економічного та

суспільного життя задля підвищення конкурентоспроможності держави на світовому рівні.

Список використаних джерел:

1. Post-16 Skills Plan (July 2016), Department for Business, Innovation and Skills Department for Education Web ISBN 978-1-4741-3238-1 Crown copyright 2016 [Електронний ресурс]: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/536043/Post-16_Skills_Plan.pdf
2. Post-16 technical education reforms T level action plan (October 2017), Department for Education Reference: DFE-00274-2017 Crown copyright 2017 [Електронний ресурс]: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/650969/T_level_Action_Plan.pdf
3. Report of the Independent Panel on Technical Education (April 2016), Department for Education Crown copyright 2016 [Електронний ресурс]: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/536046/Report_of_the_Independent_Panel_on_Technical_Education.pdf
4. Richard, D. (2012) The Richard Review of Apprenticeships, Doug Richard, CEO and Founder, School for Startups [Електронний ресурс]: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/34708/richard-review-full.pdf
5. Wolf, A. (2011) Review of Vocational Education – The Wolf Report, Department for Education [Електронний ресурс]: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/180504/DFE-00031-2011.pdf